

22 november 2020 – Eeuwigheidszondag

ONDERWEG NAAR HET BRUILOFTSFEEST

Bijbellezing: Mattheus 25, vers 1 - 13

Onze kerkelijke kalender telt anders dan de gewone jaarkalender. Terwijl het op de gewone jaarkalender nog zo'n zes weken is tot aan het nieuwe jaar, staan wij wat onze kerkelijke kalender betreft al aan het einde van het jaar, wij noemen dat 'het einde van het kerkelijk jaar 2019-2020'. Vandaag is het dus eigenlijk Oudejaarsdag in de kerk. En volgende week zondag, de Eerste Adventszondag, is het Nieuwjaar in de kerk. De kerk houdt er een alternatieve telling op na, niet om de normale jaarkalender in de weg te zitten, maar omdat wij op een andere manier in de tijd staan. Wij leven niet gewoon van jaar tot jaar – in zekere zin natuurlijk ook weer wel, want wij zijn gewone mensen net als iedereen – maar wij leven ten diepste toe naar de komst van de Heere Jezus. Wij zijn onderweg. Wij geloven namelijk dat Jezus eens terug zal komen, hier op deze aarde, hier in onze werkelijkheid... ja, het zal deze huidige werkelijkheid wel compleet overstijgen..., hoe het zal zijn, dat kunnen wij niet duiden, daar kunnen wij alleen maar van dromen, maar Hij heeft beloofd dat Hij zal komen. Eigenlijk is heel de Bijbel, die dik duizend pagina's, een grote pijl die ons vooruitwijst naar die toekomst. Jezus' toekomst. Ons kerkelijk nieuwjaar begint daarom volgende week, met de Adventstijd, advent, dat betekent: Hij komt. Wij zien uit naar Zijn komst. En vandaag is het dus Oudjaar in de kerk. Wij vieren dat wij weer een jaar dichtbij Zijn komst zijn gekomen. Zo zijn wij onderweg als kerk.

Een aantal van ons is ons al vooruitgelopen. Zij hebben in het afgelopen kerkelijk jaar het tijdelijke leven met het eeuwige leven verwisselt. Zij zijn nu al bij Christus. Wij zullen de namen van de geliefden die ons zijn voorgegaan opnoemen. Om te herdenken, nu wij hier nog achtergebleven zijn. Achtergebleven..., want: wij zijn nog onderweg. Onderweg naar Zijn toekomst. Zijn komst. Advent.

Jezus heeft daar eens een heel mooi beeld van gegeven hoe wij ons Zijn komst, Zijn toekomst moeten voorstellen. Hij zei: 'het Koninkrijk van God is gelijk aan tien meisjes die hun lampen namen en op weg gingen de bruidegom tegemoet.' Het Koninkrijk van God, die nieuwe toekomst van God Die aan het komen is, dat is zoals een bruiloft. Je mag het zien als een bruiloft met Jezus als de Bruidegom.

Nou, er zijn meer beelden die de Bijbel gebruikt om de nieuwe toekomst te beschrijven. De Bijbel heeft het bijvoorbeeld ook over het laatste oordeel, de uiteindelijke finale rechtszaak, waarin het kwaad en het onrecht op deze wereld eindelijk zal worden geoordeeld en gestraft..., maar het beeld van een bruiloft komen wij vaker in de Bijbel tegen. Jezus vergelijkt Zichzelf ook vaker met een Bruidegom. En dat vind ik zo mooi! Want blijkbaar ziet Jezus er dus naar uit, om het even heel erg menselijk te zeggen. Voor een Bruidegom is niets belangrijkers dan zijn aanstaande huwelijksdag. Alle dingen worden daaromheen gepland en alles wordt daarop afgestemd. Op dat moment, dat moment waarop een definitieve stap zal worden gezet. De huwelijksdag, de dag die een nieuwe toekomst zal betekenen. Straks zal de tijd worden ingedeeld in voordat-je-was-getrouwd of na-je-trouwen. Zo ziet Jezus uit naar die dag waarop Hij Zichzelf weer zal vertonen. De meest mooie dag, de dag waarop de liefde wordt gevierd en wordt gedeeld.

Dat is een mooie manier om naar de toekomst te kijken hè? Ik denk dat de kerk dit beeld dat Jezus ons gaf heel hard nodig heeft om de moed een beetje vast te houden. Want kerk-zijn, ik vind dat niet zo gemakkelijk. Vorige week wees ds. René van Loon nog op de cijfers van kerkverlating. Elke week wordt er een

kerkgebouw gesloten. En in deze coronatijd is kerk-zijn eigenlijk ook helemaal niet zo leuk. Wij houden vol – gelukkig wel – maar wij kunnen maar met een klein aantal mensen samenkomen, wij kunnen nog steeds niet zingen... online zijn wij gelukkig wel verbonden, laat ik niet een hele klaagzang weer gaan houden over de coronatijd, maar kerk-zijn is niet leuk, is bijzonder lastig op dit moment! *Kijk daarom even met dat beeld dat Jezus hier gaf, naar deze tijd: in wat voor tijd leven wij als kerk? Zie je al die cijfers van kerkverlating en al die scheuren en gaten in die eeuwenoude wereldwijde kerk? Wordt je ook niet ontmoedigd door al die onmogelijkheden waar wij tegen aanbotsen als kerk in deze tijd? Waar moet het heen met de kerk op dit moment? Wij zijn onderweg, mensen! Want binnenkort is er een bruiloft, waar wij zijn uitgenodigd. Een hemelse bruiloft, zo groots, zo mooi, je kunt het niet in woorden duiden! Laten wij het daar vooral eens over hebben!* Laten wij de uitnodiging er nog eens

bij pakken om dat weer eens even te beseffen. Niet bij de pakken neer gaan zitten. Niet gaan somberen en klagen. Er staat een groots feest aan te komen, omdat God ons in Zijn vreugde wil laten delen!

¹Dan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien meisjes, die hun lampen namen en op weg gingen, de bruidegom tegemoet. Wat wil Jezus hiermee nog meer tot ons zeggen?

Laat ik eerst even kort vertellen hoe een bruiloft in de tijd van de Bijbel ongeveer in zijn werk ging: op de dag van de bruiloft - 's avonds, niet in de hitte van de middag -

ging de bruidegom naar het ouderlijk huis van de bruid om zijn bruid op te halen. Sommigen menen dat er op dat moment eerst door bruidegom en schoonvader over de bruidsschat moest worden onderhandeld, voordat hij zijn aanstaande bruid mee mocht nemen. (Dat was dus wat anders dan een deurbelscene met boeketje en fotograaf.) Maar als alles is geregeld neemt de bruidegom, die trouwens samen met zijn vrienden naar het huis van de bruid is gegaan, vervolgens zijn bruid mee naar zijn ouderlijk huis. Want daar in het ouderlijk huis van de bruidegom zal de huwelijksplechtigheid plaatsvinden. Een bruid ging namelijk altijd inwonen bij de familie van haar bruidegom. Nu, vanaf dat moment dat de bruidegom van het ouderlijk huis van zijn bruid terugkeert en arriveert bij zijn eigen ouderlijk huis, begint Jezus te vertellen. Want de bruidegom wordt op zijn terugkomst warm onthaald door de mensen die zich hadden verzameld bij zijn ouderlijk huis. Zij hebben alles klaar gemaakt voor de huwelijksplechtigheid, zij hebben de boel versierd en ze gaan met lampen naar buiten om de bruidegom met zijn aanstaande alvast feestelijk in te halen.

Maar de bruidegom blijft alleen wel erg lang weg... Zou de onderhandeling over de bruidsschat zo lang hebben geduurd? Het kan ook iets anders zijn: de bruidegom neemt er rustig de tijd voor om naar huis terug te keren met de bruid. Hij gaat alle straten van zijn dorp door en zijn vrienden maken daarbij lawaai: heel het dorp moet weten wat er staat te gebeuren! Want het huwelijk wordt niet in stilte gesloten, maar – zo ging dat in die tijd – heel het dorp werd bij zulke plechtigheden betrokken.

Nu, tien meisjes zijn de bruidegom en zijn bruid alvast tegemoet gegaan. Maar, zoals gezegd, het duurt wel erg lang... Heel erg lang. Voor de vrolijke Bruidegom kan het niet lang genoeg duren, feestend en gegroet wordend, gaat hij door de straten richting zijn ouderlijk huis. Maar voor degenen die op hem wachten, voor hen duurt het natuurlijk wel lang. Zij hebben een heel andere tijdsbeleving dan Hij... De tien meisjes zijn zelfs al even in slaap gedoezeld. Maar dan schrikken zij wakker. Een van de vrienden van de bruidegom roept: 'de bruidegom komt! Ga naar buiten, hem tegemoet!'

Ik stop hier even, want dit eerste gedeelte van Jezus' verhaal vertelt al heel veel... De Bruidegom komt erg laat, zo laat dat een aantal gasten in slaap is gevallen. Dat is niet zomaar een detail in het verhaal. Jezus heeft blijkbaar toen al, twintig eeuwen geleden, verteld dat het dus erg lang zal duren voordat

Hij zal komen. Zo lang, dat wij het als kerk moe zullen worden, dat onze ogen zwaar zullen worden en dat wij zelfs in slaap zullen doezelen.

Jezus zal later komen, dan verwacht. Dat had Hij dus Zelf al verteld. En Hij zal ook op een tijdstip komen dat je het niet verwacht (zie: Mattheus 24:44). Het zal een moment zijn, waarop we misschien helemaal niet alert zullen zijn, even onze gedachten ergens anders bij hebben – bij het hele coronagebeuren misschien. Of Jezus' komst zal zo'n moment zijn dat wij gewoon zo moe waren geworden dat wij even onze ogen gesloten hebben.

De meisjes die met hun mooie feestkleren en prachtige lampen naar buiten trokken, waren in ieder geval wel wat teleurgesteld, denk ik: daar staan zij lange tijd met hun verwachtingen... om hen heen is het donker, het wordt misschien al kouder... er is niets te bekennen van die bruidegom, wat moeten zij nu? Lampjes die uitgaan. Oogleden die zwaar worden. Wat een treffend beeld voor de kerk: daar staan wij anno 2020 in deze wereld, die misschien steeds donkerder lijkt te worden en killer om ons heen... Daar staan wij met onze verwachtingen en ons verlangen... en het lampje dat steeds kleiner wordt... en wij zien nog niets van die Bruidegom... Jezus had dit al voorzegg...

Ik hoop dat dit ons mag helpen om in deze tijd te staan en te blijven verwachten. Blijkbaar had de Bruidegom, Jezus Christus, dit eeuwen geleden al allemaal voorzien dat het zo zou gaan. En ik zie ook wel iets heel moois in dit beeld, moet ik zeggen. Iets milds. Wat bedoel ik? Nu, die tien meisjes vielen alle tien in slaap, *maar daar werden zij door de Bruidegom niet op aangesproken*. Het probleem met die vijf onverstandige meisjes was niet dat zij hun ogen niet open konden houden, het probleem zat hem in hun voorbereidingen. Dat je als gelovige, als kerk, op sommige momenten even in slaap doezelt, dat is dus gewoon een gegeven blijkbaar. Je moet wel alert blijven, met je ogen open Gods toekomst verwachten. Je moet die toekomst van God natuurlijk niet vergeten! Je moet elkaar daartoe opscherpen. Maar soms is dat gewoon even lastig. Soms worden je oogleden gewoon zwaar, zwaar door bijvoorbeeld verdriet dat je is overkomen, het gemis van een geliefde, zodat je echt even niet meer naar de toekomst wilt of kunt kijken. Soms worden je oogleden zwaar door zorgen die je overkomen, waardoor je je ogenleden wel wil dichtknijpen. Soms zijn het je vragen, je twijfels, gebeurtenissen in je leven, teleurstellingen die je het vreugdevol vooruitkijken onmogelijk maken. Dat kan blijkbaar. De Bruidegom, Jezus, zal je er in ieder geval niet boos op aankijken.

Maar Hij vraag wel iets anders van je. En daar gaan wij nu naar kijken. De gelijkenis gaat namelijk verder. Als de tien meisjes wakker schrikken van de roep dat de Bruidegom er toch aankomt, dan overvalt een aantal van hen vervolgens een tweede schrik. Deze meisjes komen namelijk tot de ontdekking dat zij niet voldoende olie hebben voor lampen. Ze zijn door hun reserves heen. Of nee: ze hadden geen reserves meegenomen. Sommigen zullen het wel herkennen: opeens is de accu van je telefoon leeg op het moment dat je moet bellen, of dat net die mooie foto wilt maken. En dan kan je niks. 'Wat vervelend nu, dat nu net die telefoon leeg is!' Nou, zo proberen wij onze zoon te leren: 'dan had je de avond ervoor moeten bedenken dat je hem op had moeten laden...' En dat is ook het punt hier bij die meisjes. Ik denk dat wij niet te lang moeten gaan speculeren over wat de betekenis kan zijn van die extra olie die deze meisjes beter hadden kunnen meenemen. Het gaat erom dat deze meisjes geen voorbereidingen hadden getroffen. Want *als iets echt belangrijk voor je is, dan doe je daar alles voor*. Dat is het, denk ik. En dat merk je nog steeds, ook bij hedendaagse bruiloften: je kunt het zo zien of gasten echt om het bruidspaar geven en of zij echt willen dat zij een heel gelukkige dag hebben... of dat gasten uit verplichting aanwezig zijn. Je merkt het gewoon in hun manier van kleden, in de cadeaus die zij geven (een heel passend cadeau, of een bon even nog onderweg bij het tankstation gehaald), in de verrassingen die zij al dan niet hebben bedacht, in het meedenken 'hoe zou het bruidspaar het gewild hebben'. Nu, dat is het verschil tussen deze twee groepen meisjes. De ene helft, ja die was er wel, die

wilde ook wel feest, maar had verder niet nagedacht... en die andere groep meisjes die had echt nagedacht, die lijkt zelfs vanuit die bruidegom geprobeerd te denken: 'nu, hem kennende kan het best wel eens laat worden... maar dan moeten wij maar extra olie meenemen...'

Ik denk dat het daarop aankomt voor ons als kerk die in afwachting is van de Bruidegom en Zijn bruiloftsfeest. Alert blijven, dat sowieso. Maar goed, dat lukt niet altijd, zo zagen wij bij alle tien meisjes. Soms val je wel eens in slaap. Maar leven wij, ondanks soms moe geworden oogleden, toch in die verwachting? *Gaan wij die Bruidegom tegemoet, zoals Hij zou willen dat wij Hem tegemoet zouden gaan?* Die vijf verstandige meisjes leken die Bruidegom goed te kennen: 'het kon best wel eens laat worden'... Nu, daar komt het, denk ik ook op aan, dat wij die Bruidegom die wij verwachten, dat wij Die goed kennen en dat wij Hem tegemoet gaan, zoals Hij dat zou willen, zodat wij Hem gelukkig zullen maken en zullen eren op Zijn grote dag. Het mooiste waar wij Hem mee kunnen eren, is volgens mij, door nu al iets in ons leven ervan te laten zien hoe dat feest van de Bruidegom er straks uit zal gaan zien. Straks zal alles wat de Bruidegom belangrijk vindt, gevierd worden op Zijn dag: liefde, vrede, vergeving, recht. Nu, wat zou de Bruidegom het geweldig mooi vinden als wij nu al als bruiloftsgasten met onze lampjes in deze donkere wereld rond zouden lopen en liefde, vrede, vergeving en recht zullen laten zien. Geduld zullen tonen. Hoop zullen geven. Geloof zullen delen. Onszelf zullen geven. Omdat wij in afwachting, in verwachting zijn van dat aanstaande huwelijksfeest.

En volgens mij komt het daarin uiteindelijk aan op de persoonlijke band die je hebt met de Bruidegom, met Jezus. Dat je Hem kent. En dat je Hem zult willen eren op Zijn dag. Dat je ernaar verlangt dat Hij straks alle eer en aandacht zal ontvangen. ... Want die andere vijf meisjes verspreidden op zich ook wel een beetje licht. Ze zagen er misschien precies hetzelfde uit, aan de buitenkant geen verschil. Maar die gelijkenis die Jezus vertelt, eindigt zo heel abrupt, zo scheidend, zo heel anders dan het in die tijd normaal zou zijn gegaan. Want als die vijf onverstandige meisjes eindelijk hun olie hebben kunnen kopen of lenen, dan komen zij voor een dichte deur te staan. Nou, dat zou in die cultuur nooit zijn gebeurd. Want er zijn altijd mensen die later komen en volgens de regels van de gastvrijheid moet je de deur eigenlijk altijd open hebben staan voor gasten. Maar hier krijgt de gelijkenis zo'n heel kritische wending. De Bruidegom roept vanaf de andere kant van de gesloten deur: 'Ik ken je niet hoor! De deur is dicht.'

Dat zijn harde woorden. Woorden die Jezus een keer eerder heeft gebruikt, in een gelijkenis in Mattheus 7. Daar ging het over mensen die in alles meededen met de groep rondom Jezus, ze luisterden mee, ze zongen mee, maar die uiteindelijk niet Zijn woorden in praktijk brachten. 'Ik ken jullie niet', zo zei Jezus ook toen. En ook hier. Jezus vraagt niet of je ogen altijd open zijn, hoewel dat heel belangrijk is. Jezus vraagt niet of je lampje altijd voor Hem zal branden, ook al zou dat verreweg het mooiste zijn natuurlijk. *Hij vraagt je of je Hem kent... of je met Hem in verbinding wilt staan... en of je tot de tijd dat Hij komt zal leven als een bruiloftsgast die iets van die bruiloft al zal laten zien in deze donkere wereld*. Jezus vraagt van je of *zult laten zien dat je bij deze Bruidegom wilt horen*.

Denk vanuit deze Bruidegom: hoe kan ik Hem hier op dit moment al de eer geven die Hem toekomt? Zul je zo met Hem in deze wereld verbonden zijn? Dat vraagt wel een lange adem. Je zult er soms moe van worden. Teleurgesteld misschien wel. Soms vraag je je misschien af of er nog wel iets van terecht zal komen, zo donker wordt het om je heen. Maar hoor! Ik hoor iemand roepen: 'Hij komt!' Hij komt eraan, begeleid door Zijn vrienden. Die vrienden van ons, die in het afgelopen kerkelijk jaar al zijn vooruit gelopen, die wij in de nacht uit het oog zijn verloren...., zij komen mee...., samen komen zij naar ons toe met de Bruidegom, zingend... Nog even, houd vol en dan is het feest, een Bruiloftsfeest in de hemel en op de aarde, een Bruiloftsfeest zonder einde. Hij komt!